

Asia: VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry suhtautuu alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon ja pilotointiin varauksellisesti. Kyse olisi uudesta verosta, joka edellyttää erillistä lainsäädäntöä. Pidämme kuitenkin ongelmallisena sitä, että pilotin kohdentaminen ei perustu riittävän täsmällisesti matkailun todennettuihin haittoihin tai lisäkustannuksiin. Keski-Pohjanmaan Yrittäjien toimialueella matkailu on monin paikoin pk-yritysvaltaista, kotimaan matkailuun ja tapahtumiin nojaavaa sekä volyymiltaan maltillista, minkä vuoksi lisämaksujen kysyntävaikutus voi korostua erityisesti lyhyissä vierailuissa ja hintaherkissä segmenteissä.

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

Tavoite kattaa matkailun kunnille aiheuttamia kustannuksia ja tukea kestäväää matkailua on periaatteessa hyväksyttävä. Keskeiset riskit Keski-Pohjanmaan Yrittäjien toimialueella liittyvät kuitenkin kilpailukykyyn ja toteutukseen: (1) kilpailukykyyn heikkeneminen ja kysyntäriski hintaherkässä kotimaan matkailussa, (2) kuntien välinen eriytyminen ja verokilpailu lyhyiden etäisyyksien alueella, (3) hallinnollisen taakan kasvu pienissä yrityksissä, sekä (4) veron käyttötarkoituksen epäselvyys, koska verotulot ovat lähtökohtaisesti yleiskatteellisia.

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

Jos veroa valmistellaan pilotiksi, kokeilun tulee olla tarkasti rajattu niihin kuntiin/alueisiin, joissa matkailun lisäkustannukset tai haitat ovat osoitettavissa. Kokeilun tulee olla määräaikainen ja sidottu ennakolta määriteltyihin arviointikriteereihin (mm. vaikutus kysyntään, yritysten kannattavuuteen ja hallinnollinen kustannus euroina). Lisäksi toteutuksen on oltava kilpailuneutraali: vero koskee yhdenvertaisesti kaikkia lyhytaikaisen majoituksen muotoja, mukaan lukien alustojen kautta tapahtuva majoitus.

Veron tavoite ja suuruus

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

Veron tavoitteiden tulee olla täsmällisiä ja mitattavia. Matkailijaveron on perusteltu vain, jos voidaan osoittaa, mitä lisäkustannuksia matkailu kunnalle aiheuttaa (esim. infra, jätehuolto, reitistö/opastus, turvallisuus ja yleiset palvelut) ja miten verotuotto kohdennetaan näiden kustannusten kattamiseen tai kestävyttä parantaviin toimenpiteisiin. Ilman selkeää haitta–korjaustoimenpide -logiikkaa vero näyttäytyy epärealistisena sekä matkailijoille että matkailuyrityksille.

Mitä kestävä matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

Kestävä matkailun tavoite tulee kuvata konkreettisina ja seurattavina toimina: esimerkiksi jätehuollon ja infra parantaminen, luonto- ja virkistysalueiden ylläpito, opastus, reitistöjen kunnossapito sekä käyntikohteiden turvallisuus ja kuormituksen hallinta. Hyväksyttävyyden kannalta on olennaista, että kunnassa sovitaan etukäteen verotuoton käyttökohteet ja raportoidaan niistä avoimesti.

Minkä suuruinen matkailijaveron olisi perusteltu?

Jos veroa edistetään, sen tulee olla maltillinen ja vaikutukset kysyntään, kannattavuuteen ja alueiden väliseen kilpailuun on arvioitava etukäteen. Veromallilla on käyttäytymisvaikutuksia: per henkilö / per yö -malli osuu suhteellisesti kovimmin perheisiin ja edullisiin lyhyisiin majoituksiin, kun taas per huone / per yö voi tuntua epärealistiselta yksin matkustavalle.

Veron soveltamisala

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

Jos vero otetaan käyttöön, sen tulee kohdistua kaikkiin lyhytaikaisen majoituksen muotoihin yhdenvertaisesti: hotellit, hostellit, leirintäalueet, mökkivuokraus, huoneistomajoitus sekä alustojen kautta tapahtuva majoitus ja yksittäiset vuokraajat. Veron ei tule kohdistua pitkäaikaiseen asumiseen eikä muuhun kuin matkailuun liittyvään majoittumiseen.

Veron alueellinen soveltaminen

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

Kunnallinen itsehallinto puoltaa mahdollisuutta päättää asiasta. Samalla korostamme, että Keski-Pohjanmaan Yrittäjien toimialueella kuntien läheisyys voi lisätä riskiä siitä, että matkailu ja majoitus ohjautuvat verottomiin tai matalamman veron kuntiin. Siksi puitelainsäädännön tulisi asettaa yhtenäiset reunaehdot ja pilotissa veron tason tulisi olla yhtenäinen koko pilotointialueella.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

Emme suosittele. Aluerajaukset lisäävät hallinnollista monimutkaisuutta, vaikeuttavat valvontaa ja voivat johtaa epäselviin rajanvetotilanteisiin sekä epätasapuolisuuteen yritysten välillä.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

Kausikohtaisuus voi teoriassa vastata kuormituksen vaihteluun, mutta käytännössä se lisää sääntelyn ja hinnoittelun monimutkaisuutta sekä viestintä- ja järjestelmäkustannuksia. Jos tätä harkitaan, sääntöjen tulee olla selkeät, ennakoitavat ja yhtenäiset.

Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.

Liiallinen kuntakohtainen vaihtelu (alueellinen rajausta, ajallinen soveltaminen, eri verotasot) kasvattaa verokilpailun ja epäselvyyden riskiä. Pilotissa tulisi olla mahdollisimman yhtenäiset reunaehdot ja selkeä, yhteinen veromalli.

Verotuotto

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

Hyväksyttävyyden edellytys on avoimuus ja läpinäkyvyys. Kunnan, joka ottaa veron käyttöön, tulisi määrittellä etukäteen verotuoton käyttökohteet, raportoida säännöllisesti kertymä ja käyttökohteet sekä osoittaa yhteys matkailun aiheuttamiin lisäkustannuksiin.

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

Veron keräämisen tulee olla mahdollisimman automatisoitua eikä se saa lisätä kohtuuttomasti pk-yritysten hallinnollista taakkaa. Erityisen tärkeää on, että digitaaliset majoitusalueet velvoitetaan osallistumaan veron keräämiseen silloin, kun varaus ja maksu tapahtuvat niiden kautta. Lisäksi veron tason ja keskeisten ehtojen tulee olla yhtenäiset koko pilotointialueella.

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

Keski-Pohjanmaan Yrittäjien toimialueella matkailu tukee työllisyyttä, palvelutarjontaa ja elinvoimaa, mutta on monin paikoin volyymiltaan maltillista ja kausittaista (mm. tapahtumiin liittyvät käynnit). Siksi kaikki matkailun kustannuksia lisäävät toimet tulee arvioida huolellisesti, jotta kehitystä ei tarpeettomasti jarruteta.

Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

Kotimaan matkailu ja lyhyet vierailut ovat usein hintaherkkiä. Lisämaksu voi ohjata valintoja: matkaa lyhennetään, valitaan naapurikunta tai valitaan edullisempi/kevyemmin valvottu majoitusmuoto.

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

Yrityksille riskejä ovat kannattavuuspaine, hallinnollinen taakka ja kysynnän siirtymä. Asukkailla riski liittyy elinvoiman heikkenemiseen, jos matkailun ja tapahtumatalouden kehitys hidastuu.

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

Jos lähialueen kunnat tekevät erilaisia päätöksiä, kysyntä ja investoinnit voivat ohjautua verottomille alueille. Keski-Pohjanmaan Yrittäjien toimialueella lyhyet välimatkat lisäävät tätä riskiä.

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

Matkailuun kohdistuu jo nyt useita veroja ja maksuja (mm. ALV, yhteisövero, kiinteistövero). Uuden veron lisääminen nostaa kokonaiskustannuksia ja voi heikentää kilpailukykyä erityisesti silloin, kun yritysten mahdollisuus siirtää kustannuksia hintoihin on rajallinen.

Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

Valmistelussa tulee kohdentaa pilotti vain alueisiin, joissa haitat ovat todennettavissa; varmistaa kilpailuneutraaliteetti (myös alustamajoitus); minimoida hallinnollinen taakka ja arvioida se euroina; sekä tehdä vaikutusarvio kysyntään, kannattavuuteen ja alueiden väliseen kilpailuun. Lisäksi on varmistettava, ettei pilotista muodostu pysyvää ratkaisua ilman perusteellista arviointia, ja että matkailualan yrittäjät osallistetaan valmisteluun.

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry suhtautuu alueellisen matkailijaveron pilotointiin varauksellisesti. Matkailijaveron perustelu on perusteltu vain, jos matkailun aiheuttamat lisäkustannukset ovat todennettavissa ja jos verotuoton kohdentamisesta sovitaan läpinäkyvästi. Keski-Pohjanmaan Yrittäjien toimialueella matkailu on monin paikoin pk-yritysvaltaista, kotimaan matkailuun ja tapahtumiin nojaavaa ja volyymiltaan maltillista, jolloin lisämaksujen kysyntävaikutus voi korostua. Erityisenä riskinä pidämme kuntien välisen eriytymisen ja verokilpailun syntymistä sekä hallinnollisen taakan kasvua pienissä yrityksissä. Mikäli valmistelua jatketaan, pilotin tulee olla tarkasti rajattu, määräaikainen, kilpailuneutraali ja mahdollisimman automatisoitu myös alustamajoituksen osalta.

Mahdollinen kirjallinen lausunto sekä liitteet

Voit lisätä mahdollisen erillisen kirjallisen lausunnon aiheesta.

isen lausunnon aiheesta.

Kotamäki Anna
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry